

інтерес до інвестування в розвиток українських портів і транспортної мережі в цілому.

Стандарти FIDIC допоможуть знайти взаєморозуміння з інвесторами, які готові вкладати кошти в розвиток українських інфраструктурних проєктів, але бояться непередбачуваності ведення бізнесу та інвестування в Україні. Контракти FIDIC поліпшать взаєморозуміння між учасниками будівельних проєктів в рамках державно-приватного партнерства, створить безпечні умови для залучення фінансування з боку міжнародних партнерів, що сприятиме покращенню інвестиційної привабливості України в світі, а також відновленню будівельного ринку в країні зокрема і української економіки в цілому.

РОЛЬ ІНЖЕНЕРА-КОНСУЛЬТАНТА В КОНТРАКТАХ ФІДІК

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук, доц.,
зав. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
В. Г. ВИСОЦЬКА, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Для того щоб проєкт будівництва був визнаний успішним, він повинен бути не тільки виконаний вчасно і в хорошому технічному порядку, але також прийнятним для обох сторін контракту. Допустимі кошти відповідно до домовленостей, погоджених на момент підписання контракту, а також справедливими в обставинах, що виникають в ході виконання. Іншими словами, успішний проєкт – це, перш за все, той, який завершений без будь-яких невіршених суперечок.

Одним з ключових факторів успіху проєкту є підрядник, який грає життєво важливу роль в будівельних контрактах на основі умов контракту, опублікованих Міжнародною федерацією інженерів-консультантів (FIDIC). В рамках модельного рішення, пропонованого FIDIC, інженер-консультант повинен зробити широкий спектр заходів, пов'язаних з щоденним правильним адмініструванням контракту, але також повинен допомагати обговорювати суперечки, знешкоджувати суперечки на ранній стадії, а також вирішувати питання коли сторони обмінюються протилежними позиціями і не досягають консенсусу.

Тому інженер-консультант повинен бути як професійним керівником роботи, виконуваної підрядником, технічною освітою і процедурних консультантом інвестора (або «роботодавця», для використання терміна FIDIC), так і неупередженого і незалежного інженера-консультанта між сторонами договору, здатний об'єктивно оцінювати часто конфліктуючі аргументи сторін. Робота інженера вимагає такту і тонкощі, поєднуючи контрастні ролі. Потенційно інженер може відразу ж стріляти з обох сторін.

Підрядники найчастіше звинувачують інженера в упередженості до роботодавця. Основні факти, на які покладаються підрядники в цьому відношенні, повинні бути визнані – незаперечними, оскільки вони прямо передбачені в контракті. Це роботодавець, який наймає інженера і оплачує плату інженера. Інженер також повинен проконсультуватися з роботодавцем за визначенням, яке інженер зробить з певних питань, що не може виключати об'єктивність інженера, але може в певній мірі обмежити його. Іноді інженер просто є співробітником інвестора, але таких ситуацій, безумовно, слід уникати, тому що тоді сильні підлеглі відносини напевно будуть погано відображати роботу інженера, які б кроки він не робив.

З іншого боку, роботодавець часто звинувачує інженера в тому, що він діє на користь підрядника, керуючи контрактом, таким, що суперечить інтересам роботодавця, необґрунтовано надаючи підряднику прохання про додатковий час для завершення роботи або додаткових зборів або обміну з інформація про підрядника, отримана інженером при консультації з роботодавцем.

Договірний зв'язок між підрядником та інженером-консультантом відсутній. Тим не менше, ці два суб'єкти зобов'язані виконувати зобов'язання по відношенню один до одного, що впливають з договору між роботодавцем і підрядником. Власний контракт інженера в деякому сенсі є додатковим будівельним контрактом, оскільки він завжди відноситься до будівельного договору і в значній мірі складається з виконання зобов'язань не тільки між сторонами цього контракту, тобто між роботодавцем і інженером, але також і в різних конфігураціях між іншими учасниками процесу будівництва, що охоплюються контрактом на будівництво.

Відповідно до п. 3.1 FIDIC «Червона книга» «Роботодавець призначає Інженера, який виконує обов'язки, покладені на нього в Договорі. ... Інженер може здійснювати повноваження, які стосуються Інженеру, як зазначено, або обов'язково мається на увазі в Контракті».

Відповідно до пункту 3.5, коли інженеру необхідно визначити будь-яке питання, «Інженер повинен консультуватися з кожною Стороною в прагненні досягти угоди. Якщо угоди не досягнуто, Інженер повинен зробити справедливе визначення відповідно до Договору з належним урахуванням всіх відповідних обставин. Інженер повинен повідомити обидві сторони про кожній угоді або визначенні з відповідними даними. Кожна Сторона вступає в силу для кожної угоди або визначення, за винятком випадків, коли вони будуть переглянуті відповідно до пункту 20 [Претензії, Суперечки і Арбітраж]».

Порівнянні положення, що стосуються прав і обов'язків інженера, включені в «Жовту книгу» FIDIC.

Ці положення чітко встановлюють зобов'язання для роботодавця і підрядника залишатися незалежними у виконанні завдань інженера, а також враховувати при виконанні цих завдань всі обставини справи і сумлінно діяти до обох сторін контракту на будівництво.

На нашу думку, це має спонукати обидві сторони, і особливо роботодавця, співпрацювати з інженером таким чином, щоб не висувати заперечень іншої сторони договору щодо неупередженості інженера. Однак, слід підкреслити, що це не відноситься до формулювання самого договору, коли сторони підкоряються тільки обмеженням на принцип свободи договору. Підстави для відповідальності, розглянуті вище, повинні застосовуватися до фактичного виконання контрактних зобов'язань.

Література

1. Применение опыта FIDIC в Украине [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://aescu.org.ua/news/primenenie-opyita-fidic-v-ukraine>
2. От теории – к практике: опыт Межгосударственной гильдии инженеров консультантов подготовки персонала по модулям FIDIC [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://interfax.com.ua/news/press-release/451305.html>

ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СУПЕРЕЧОК СТОРІН КОНТРАКТУ FIDIC З УЧАСТЮ КОМІТЕТУ З РЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ ТА НЕЗАЛЕЖНОГО ІНЖЕНЕРА

І. І. КИЛИМНИК, канд. юрид. наук. доц.,
зав. кафедри правового забезпечення господарської діяльності
Д. А. ГОРЕНКО, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Механізми вирішення конкретних суперечок контрактів FIDIC надають два механізми для вирішення – через комітет урегулювання спорів або арбітражний суд. Комітет є специфічним саме для FIDIC.

Головна перевага комітету над судом, що у комітеті є незалежний інженер. У суді ж немає вузько направлених спеціалістів. Арбітражний суд може не вбачати усього масштабу спору, що може сказатися на вірності прийнятого рішення.

Рішення інженера є відзнакою вирішення спорів, специфічною саме для контрактів FIDIC.

Рішення складається з відповіді інженера на скаргу від підприємця або від підрядника про те, що вони мають право на подовження періоду та / або додаткового платежу. Процедура ділиться на три етапи:

Першим кроком є повідомлення інженера: підрядник має 28 днів після події, щоб повідомити інженера про незадоволення.

Другий етап являє собою матеріал, представлений інженеру, як вимога детально з усіма відповідними допоміжними матеріалами. Інженер протягом 42 днів після події повідомляє другу сторону про суперечку.

Третій етап це рішення інженера протягом 42 днів після отримання детальної скарги.